

Phần I. Lịch sử thế giới

Câu 1. (4,5 điểm)

Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN):

- a. Trình bày các nguyên tắc hoạt động của tổ chức ASEAN.
- b. Tại sao từ khi thành lập cho đến nay, tổ chức ASEAN luôn coi trọng vấn đề an ninh - chính trị?
- c. Theo anh/ chị, Việt Nam có vai trò như thế nào trong việc bảo vệ hòa bình, an ninh - chính trị ở khu vực Đông Nam Á?

Câu 2. (4,5 điểm)

- a. Làm rõ nhân định: Phong trào giải phóng dân tộc sau Chiến tranh thế giới thứ hai từng bước giải trừ chủ nghĩa thực dân.
- b. Phân tích những nhân tố thúc đẩy sự phát triển của phong trào giải phóng dân tộc ở châu Phi từ sau Chiến tranh thế giới thứ hai.

Phần II. Lịch sử Việt Nam

Câu 3. (6,0 điểm)

Phong trào Cần vương cuối thế kỉ XIX:

- a. Khái quát điều kiện lịch sử của phong trào.
- b. Rút ra những ưu điểm, hạn chế của phong trào.

Câu 4. (5,0 điểm)

Vì sao phong trào yêu nước và cách mạng ở Việt Nam đầu thế kỉ XX lại do tầng lớp sĩ phu tiến bộ khởi xướng? Trình bày những tư tưởng Duy tân được thể hiện trong phong trào.

-----HẾT-----

HƯỚNG DẪN CHẤM

Câu	Nội dung chấm	Điểm
1	Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN):	4,5
	<i>a. Nguyên tắc hoạt động ...</i>	1,5
	- Năm 1976, tại Hội nghị cấp cao họp ở Bali (Indônêxia), Hiệp ước thân thiện và hợp tác Đông Nam Á (Hiệp ước Bali) được kí kết. Hiệp ước đã xác định những nguyên tắc cơ bản trong quan hệ giữa các nước:	0,25
	+ Tôn trọng chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ.	0,25
	+ Không can thiệp vào công việc nội bộ của nhau.	0,25
	+ Không sử dụng vũ lực hoặc đe dọa bằng vũ lực đối với nhau.	0,25
	+ Giải quyết các tranh chấp bằng biện pháp hòa bình.	0,25
	+ Hợp tác phát triển có hiệu quả trong các lĩnh vực kinh tế, văn hóa và xã hội	0,25
	<i>b. Từ khi thành lập cho đến nay, ASEAN lại coi trọng vấn đề an ninh - chính trị:</i>	2,0
	- ASEAN ra đời trong bối cảnh cuộc Chiến tranh lạnh đang bao trùm thế giới; xu thế khu vực hóa đang phát triển... Ở Đông Nam Á, cuộc chiến tranh xâm lược của Mĩ đang được đẩy mạnh ở Việt Nam....	0,5
	- Các nước trong tổ chức ASEAN mới giành độc lập từ chủ nghĩa thực dân, họ muốn có hòa bình để xây dựng đất nước, họ muốn hạn chế ảnh hưởng của các cường quốc bên ngoài đối với khu vực, nhất là khi cuộc chiến tranh xâm lược của Mĩ ở Đông Dương đang bị sa lầy và sự thất bại là không thể tránh khỏi.	0,5
	- Sau chiến tranh của Mĩ ở Đông Dương kết thúc, tình hình khu vực tiếp tục bất ổn: những biến động về chính trị - xã hội ở Campuchia từ giữa những năm 70 đến đầu những năm 90 của thế kỉ XX; vấn đề tranh chấp lãnh thổ, biên giới, biển đảo giữa các nước trong khu vực và giữa một số nước Đông Nam Á với Trung Quốc...	0,5
	- Sự xuất hiện của xu thế toàn cầu hóa vào những năm 80 của thế kỉ XX đặt các quốc gia đứng trước nhiều thách thức, nhất là nguy cơ nền độc lập tự chủ bị xâm phạm. Tất cả những vấn đề trên đòi hỏi ASEAN phải coi trọng vấn đề an ninh - chính trị.	0,25
	- Sự xuất hiện của chủ nghĩa khủng bố là nỗi ám ảnh đối với tất cả các quốc gia trên thế giới...	0,25
	<i>c. Vai trò của Việt Nam.....</i>	1,0
- Từ khi gia nhập ASEAN (1995), Việt Nam luôn tuân thủ đầy đủ các nguyên tắc hoạt động của tổ chức như...	0,5	
- Việt Nam đã có những sáng kiến, đề xuất nhằm bảo vệ hòa bình, an ninh - chính trị, ổn định của khu vực được cộng đồng ASEAN và thế giới đánh giá cao...	0,25	
- Về vấn đề tranh chấp biển Đông: Việt Nam nghiêm chỉnh thực thi Công ước về luật biển năm 1982 của Liên hợp quốc, Tuyên bố về cách ứng xử của các bên trên Biển Đông (DOC), giải quyết tranh chấp bằng biện pháp hòa bình....	0,25	
2	<i>a. Làm rõ nhân định: Phong trào giải phóng dân tộc...</i>	2,0
	Nhận định: Phong trào giải phóng dân tộc sau Chiến tranh thế giới thứ hai từng bước giải trừ chủ nghĩa thực dân là nhận định đúng, vì:	0,5
	- Ở châu Á: Hầu hết các quốc gia đã giành được độc lập trong cuộc đấu tranh xóa bỏ ách thống trị của chủ nghĩa thực dân. Dẫn đến sự ra đời của các quốc gia độc lập như: Trung Quốc, Ấn Độ, các nước Đông Nam Á...	0,5
	- Ở châu Phi: Phong trào giải phóng dân tộc bùng nổ sớm nhất là ở Bắc Phi, sau đó lan rộng sang các vùng khác. Năm 1960, 17 nước châu Phi giành được độc lập... Năm 1975, thắng lợi của nhân dân Môdambích và Ănggôla đã đánh dấu về cơ bản chấm dứt sự tồn	0,5

	tại chủ nghĩa thực dân cũ ở châu Phi. Năm 1993, chế độ phân biệt chủng tộc (Apacthai), một hình thái của chủ nghĩa thực dân cũ bị xóa bỏ hoàn toàn.	
	- Ở Mĩ Latinh: Phong trào ngày càng phát triển. Thắng lợi của cách mạng Cuba (1959) đã mở ra bước phát triển mới. Mĩ Latinh trở thành “Lục địa bùng cháy”. Chính quyền độc tài thân Mĩ ở nhiều nước bị sụp đổ, các chính phủ dân tộc dân chủ được thiết lập.	0,5
	<i>b. Phân tích những nhân tố thúc đẩy sự phát triển của phong trào ...</i>	2,5
	- Nhân tố khách quan: Chiến tranh thế giới thứ hai kết thúc cũng như những thay đổi về tình hình quốc tế sau chiến tranh đã thúc đẩy phong trào ...	0,25
	+ Thất bại của chủ nghĩa phát xít, sự suy yếu của Anh và Pháp, hai quốc gia thống trị nhiều vùng thuộc địa tại châu Phi tạo điều kiện thuận lợi cho cuộc đấu tranh ...	0,5
	+ Tác động của tổ chức Liên Hợp Quốc: thông qua một số nghị quyết quan trọng có tác động thúc đẩy phong trào giải phóng dân tộc ở châu Phi.	0,25
	+ Thắng lợi của phong trào giải phóng dân tộc ở châu Á, trước hết là của Việt Nam và Trung Quốc đã cổ vũ cuộc đấu tranh ...	0,25
	- Nhân tố chủ quan: Sau chiến tranh, lực lượng cách mạng ở châu Phi đã có sự trưởng thành vượt bậc :	0,25
	+ Đã thành lập được tổ chức lãnh đạo chung là “Tổ chức thống nhất châu Phi” năm 1963, nay gọi là Liên minh châu Phi. Đây là tổ chức giữ vai trò quan trọng trong việc phối hợp hoạt động và thúc đẩy sự nghiệp đấu tranh cách mạng...	0,5
	+ Giai cấp tư sản châu Phi ngày càng trưởng thành, nhanh chóng nắm lấy ngọn cờ lãnh đạo cách mạng thông qua các chính đảng hoặc các tổ chức chính trị của mình.	0,25
	+ Ách thống trị của chủ nghĩa thực dân gây nên mâu thuẫn sâu sắc, dẫn đến cuộc đấu tranh của nhân dân châu Phi diễn ra với nhiều hình thức phong phú nhưng chủ yếu vẫn là đấu tranh chính trị để gây áp lực với kẻ thù....	0,25
3	Phong trào Cần vương cuối thế kỉ XIX:	6.0
	<i>a. Khái quát điều kiện lịch sử...</i>	2,0
	- Sau khi nhà Nguyễn đầu hàng thực dân Pháp, phong trào đấu tranh chống Pháp của nhân dân ta vẫn tiếp tục diễn ra, tiêu biểu là phong trào Cần vương (1885 – 1896). Phong trào diễn ra trong điều kiện lịch sử:	0,25
	+ Chính trị: Việt Nam trở thành thuộc địa của Pháp. Giai cấp địa chủ phong kiến đã hết vai trò lịch sử lãnh đạo đất nước. Mâu thuẫn giữa dân tộc Việt Nam với thực dân Pháp ngày càng gay gắt. Nhiệm vụ hàng đầu đặt ra cho nước ta là phải giải phóng dân tộc, đây là nhiệm vụ cấp thiết nhất ...	0,5
	+ Kinh tế: Quan hệ sản xuất phong kiến vẫn bao trùm, phương thức sản xuất tư bản chủ nghĩa chưa thâm nhập vào Việt Nam. Mâu thuẫn giữa giai cấp nông dân với địa chủ phong kiến bao trùm...	0,5
	+ Xã hội: 2 giai cấp cơ bản trong xã hội là nông dân và địa chủ phong kiến, chưa có những giai cấp, tầng lớp mới xuất hiện. Bộ phận văn thân, sĩ phu có tinh thần yêu nước đứng ra tập hợp lực lượng, lãnh đạo nhân dân chống Pháp.	0,5
	+ Tư tưởng: Hệ tư tưởng phong kiến vẫn tồn tại và chi phối trong phong trào yêu nước...	0,25
	<i>b. Rút ra ưu điểm, hạn chế của phong trào ...</i>	4,0
	* Ưu điểm: - Mục tiêu đánh đuổi thực dân Pháp, giành độc lập dân tộc. Mục tiêu này nó đáp ứng được nguyện vọng tha thiết nhất của quần chúng nhân dân lúc bấy giờ.	0,5
	- Lãnh đạo: Phong trào được chuẩn bị và khởi xướng bởi vua Hàm Nghi và Tôn Thất Thuyết. Do đó trong một chừng mực nhất định phong trào được đặt dưới sự chỉ huy thống nhất (1885-1888).	0,5
	- Quy mô và LL: - Phong trào diễn ra sôi nổi, rộng khắp, kéo dài 12 năm (1885-1896), thu hút được đông đảo quần chúng nhân dân và các văn thân, sĩ phu tham gia. Phong	0,5

	trào có nhiều cuộc khởi nghĩa có quy mô lớn, trình độ tổ chức cao, phương thức chiến đấu linh hoạt, có tính sáng tạo như: KN Ba Đình, Bãi Sậy, Hương Khê.	
	- Kết quả và ý nghĩa: Phong trào đã gây cho thực dân Pháp nhiều tổn thất, cổ vũ mạnh mẽ tinh thần yêu nước của nhân dân VN, để lại nhiều bài học quý báu...	0,5
	* Hạn chế: - Phong trào có những hạn chế về giai cấp và thời đại: thiếu giai cấp tiên tiến lãnh đạo; việc dựng lên ngọn cờ phong kiến để tập hợp lực lượng và muốn quay trở lại chế độ phong kiến đã trở nên lỗi thời và không phù hợp.	0,5
	- Các cuộc khởi nghĩa nổ ra lẻ tẻ, rời rạc, mang tính địa phương, chưa phối hợp, liên kết chặt chẽ giữa các cuộc khởi nghĩa để phát triển thành một phong trào có quy mô toàn quốc nên dễ bị kẻ thù đàn áp.	0,5
	- Các cuộc khởi nghĩa chưa chú ý đến quyền lợi vật chất của nhân dân, nhất là giai cấp nông dân - đội quân chủ lực của kháng chiến. Do đó chưa đoàn kết và phát huy được toàn diện sức mạnh nhân dân để chiến thắng kẻ thù.	0,5
	- Vũ khí thô sơ, chiến thuật nặng về thủ hiểm, chưa chú ý xây dựng sức mạnh vật chất để kháng chiến lâu dài.	0,5
4	* Vì sao phong trào yêu nước và cách mạng ở Việt Nam đầu thế kỉ XX ...	2,5
	- Phong trào yêu nước và cách mạng ở Việt Nam đầu thế kỉ XX do tầng lớp sĩ phu tiến bộ khởi xướng là bởi vì do đặc điểm của xã hội Việt Nam đầu thế kỉ XX chỉ có tầng lớp sĩ phu tiến bộ mới đủ năng lực để khởi xướng phong trào này.	0,25
	- Địa chủ phong kiến: bị phân hóa, đại địa chủ làm tay sai và cấu kết với Pháp để thống trị và bóc lột nhân dân ta; một bộ phận trung, tiểu địa chủ có tinh thần yêu nước nhưng chưa đủ khả năng lãnh đạo, và chỉ tham gia khi có điều kiện...	0,5
	- Nông dân là lực lượng cách mạng to lớn, nhưng không có khả năng lãnh đạo CM vì họ không có hệ tư tưởng riêng, không đại diện cho phương thức sản xuất tiên bộ.	0,5
	- Công nhân là giai cấp mới hình thành đọt khai thác thuộc địa lần thứ nhất, đang trong quá trình đấu tranh lẻ tẻ, tự phát, chưa trở thành lực lượng chính trị độc lập.	0,25
	- Tầng lớp tư sản số lượng ít, thế lực yếu; còn tiểu tư sản thành thị thành phần khá phức tạp, cùng với tư sản họ là lực lượng mới xuất hiện, còn nhiều hạn chế....	0,5
	+ Tầng lớp sĩ phu yêu nước tiến bộ có điều kiện lãnh đạo hơn các tầng lớp khác vì có uy tín trong xã hội; có tri thức để nhận thức thời cuộc; có điều kiện để tiếp thu tư tưởng dân chủ tư sản từ bên ngoài. Do đó, tầng lớp sĩ phu yêu nước tiến bộ trở thành lực lượng khởi xướng phong trào yêu nước và cách mạng Việt Nam đầu thế kỉ XX.	0,5
	* Trình bày những tư tưởng duy tân được thể hiện trong phong trào...	2,5
	- Cuộc vận động giải phóng dân tộc đầu thế kỉ XX diễn ra dưới nhiều hình thức khác nhau, song nhìn chung đều gắn cứu nước với việc duy tân làm cho đất nước phát triển, gắn việc đánh đuổi thực dân Pháp với cải biến xã hội.	0,5
	- Mặc dù chủ trương bạo động nhưng Phan Bội Châu có tư tưởng duy tân, noi gương Nhật Bản. Ông cùng các đồng chí của mình lập ra hội Duy Tân (1904), tổ chức phong trào Đông Du (1905-1908), đưa thanh niên sang Nhật học tập và phổ biến tài liệu tuyên truyền giáo dục trong nước.	0,5
	- Phan Châu Trinh gương cao ngọn cờ dân chủ, cải cách xã hội, chủ trương cứu nước bằng việc nâng cao dân trí, dân quyền. Ông chủ trương dựa vào Pháp để đánh PK.	0,5
	+ Từ 1906 ông cùng với nhóm sĩ phu tiến bộ ở Quảng Nam như Huỳnh Thúc Kháng, Trần Quý Cáp... mở cuộc vận động duy tân ở Trung Kỳ diễn ra dưới nhiều hình thức phong phú trên các lĩnh vực kinh tế, giáo dục, văn hóa...	0,5
	+ Tư tưởng duy tân thâm nhập trong quần chúng và biến thành một PT dân chủ, thu hút đông đảo quần chúng tham gia, nhưng chưa đủ điều kiện phát triển thành một cuộc cách mạng, mặc dù vậy, nó cũng góp phần mở ra một khuynh hướng cứu nước mới.	0,5